

18 Ιουνίου, 1990

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΕΤΤΕΜΕΡΙΔΗ,

Αιτήτρια,

v.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΣ ΑΜΑΘΟΥΝΤΑΣ,
ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΜΑΘΟΥΝΤΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 82/88).

Φορολογία — Φόρος και τέλος — Αντιδιαστολή εννοιών — Άρθρο 24
Συντάγματος — Δικαίωμα ενοικίου — Αποτελεί φόρο, όχι αντα-
ποδοτικό τέλος.

Φορολογία — Φόρος ενοικίου — Κλήση πληρωμής — Απαιτούμενο 5
περιεχόμενο — Επιβάρυνση σε περίπτωση μη τακτής πληρωμής —
Δε συνιστά ποινή αλλά διοικητική ποινή — Συνέπειες.

Η αιτήτρια αμφισβήτησε την απόφαση επιβολής δικαιώματος 10
ενοικίου, που της επιβλήθηκε, καθώς και τη σχετική πρόσθετη επι-
βάρυνση.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, απο- 15
φάσισε ότι:

Το Σύνταγμα προβλέπει στο Άρθρο 24 για την επιβολή φόρου, 20
τέλους ή εισφοράς.

Ο "φόρος" έχει αναγκαστικό χαρακτήρα, είναι δημόσιο έσοδο, 20
επιβάλλεται με την κυριαρχική εξουσία του Κράτους, είναι γενικό μέ-
τρο για κάλυψη των δημοσίων οικονομικών αναγκών, ανεξάρτητα αν
και σε ποιο μέτρο ωφελείται ο φορολογούμενος. Ο φόρος δεν αποτε-
λεί αντάλλαγμα για ορισμένη ωφέλεια. Ο σκοπός και η δημοσιονομι-
κή αιτία για την οποία επιβάλλεται δεν έχει νομική σημασία.

“Τέλος”, από την άλλη, επιβάλλεται μονομερώς στον πολίτη, αλλά είναι αντάλλαγμα δημοσίου δικαίου για ιδιαίτερη χρησιμοποίηση και υπηρεσία ή ωφέλεια του ιδιώτη. Το τέλος έχει σκοπό να καλύψει μερικά ή ολικά δαπάνη για κάποια υπηρεσία και τη δημιουργία των μέσων για παροχή της υπηρεσίας. Το τέλος πρέπει να είναι ανάλογο με το γενικό κόστος της παροχής και δεν πρέπει εύλογα να υπερβαίνει την αξία της. Το κόστος δεν είναι κατ’ ανάγκη μόνον η τρέχουσα δαπάνη για την παροχή της υπηρεσίας ή ωφελήματος.

Με τα πιο πάνω κριτήρια ο νομικός χαρακτηρισμός του “δικαιώματος ενοικίου” είναι φόρος.

Το δικαίωμα ενοικίου στην παρούσα υπόθεση δεν είναι ανταποδοτικό τέλος και το Συμβούλιο δεν είχε καμιά υποχρέωση να προσφέρει οποιαδήποτε ειδική υπηρεσία στην αιτήτρια φορολογούμενη.

Το Συμβούλιο καθόρισε για το 1987 ποσοστό 5%.

Στην ειδοποίηση ημερομηνίας 16 Νοεμβρίου, 1987, αναγράφεται μόνο φόρος επί ενοικίου £182.-. Στη γραπτή αγόρευση όμως γίνεται λεπτομερής αναφορά στα οικήματα και το ενοίκιο για το οποίο επιβλήθηκε η φορολογία. Το έγγραφο της 16ης Νοεμβρίου, 1987, είναι μόνο κοινοποίηση για την επιβολή της φορολογίας και κλήση πληρωμής. Δεν είναι αναγκαίο σ’ αυτού του είδους τα έγγραφα να περιλαμβάνονται οι λεπτομέρειες στις οποίες αναφέρθηκε ο δικηγόρος της αιτήτριας.

Η αιτήτρια δεν πλήρωσε το φόρο ενοικίου που της επιβλήθηκε και έτσι, με βάση τη νομοθεσία, επιβαρύνεται με πρόσθετη επιβάρυνση 25%. Η επιβάρυνση αυτή δεν είναι ποινή στο νόημα του Άρθρου 12 του Συντάγματος. Είναι διοικητική ποινή για εξαναγκασμό προς συμμόρφωση για χάρη της λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών. Δεν είναι κολασμός αδικήματος. Οι φορολογικές πρόσθετες επιβαρύνσεις επιβάλλονται για την ακριβή τήρηση των φορολογικών νόμων.

Η πρόσθετη επιβάρυνση αναλύθηκε στην Πολιτική Έφεση Αρ. 6608 - *Meropi Michael Loizou v. Sewage Board of Nicosia* (1988) 1 C.L.R. 122.

Η προσφυγή απορρίπτεται με £50, έναντι των εξόδων.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Christodoulou v. Republic 1 R.S.C.C. 1,

- Spyrou and Others v. Republic (No. 2) (1973) 3 C.L.R. 627,*
- Paraxenophontos and Others v. Republic (1982) 3 C.L.R. 1037,*
- Παπάς ν. Συμβουλίου Βελτιώσεως Κακοπετριάς (1989) 3(B) 5*
A.A.Δ. 322,
- Loizou v. Sewage Board of Nicosia (1988) 1 C.L.R. 122,*
- Georghallides v. Village Commission of Ay. Phyla and Another, 4 10*
R.S.C.C. 94,
- Kantara Shipping Limited v. Republic (1971) 3 C.L.R. 176,*
- Istambouli Bros. v. Director Department of Customs & Excise (1986) 15*
1 C.L.R. 465.

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Συμβουλίου Βελτιώσεως Αμαθούνας με την οποία επιβλήθηκε πληρωμή δικαιώματος ενοικίου £182 και πρόσθετη επιβάρυνση 25%, για το λόγο ότι το ποσό αυτό δεν είχε πληρωθεί μέχρι 31.12.1987. 20

Φ. Κληρίδης, για την Αιτήτρια. 25

Γ. Δανηλίδης, για τους Καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ.: Με την προσφυγή αυτή η αιτήτρια προβάλλει τη νομιμότητα της απόφασης του Συμβουλίου Βελτιώσεως Αμαθούνας (το "Συμβούλιο"), με την οποία επιβλήθηκε πληρωμή δικαιώματος ενοικίου £182.- και πρόσθετη επιβάρυνση 25%, γιατί το ποσό αυτό δεν πληρώθηκε μέχρι 31 Δεκεμβρίου, 1987. 30

Οι λόγοι που προβάλλονται για την ακύρωση είναι:-

1. Ο Κανονισμός 180(1) των περί Χωρίων (Διοικήσις και Βελτιώσις) Κανονισμών Αμαθούνας, 1978-1987 (οι "Κανονισμοί"), με βάση τον οποίο επιβλήθηκε το δικαίωμα ενοικίου, έγινε καθ' υπέρβαση νομοθετικής εξουσιοδότησης (*ultra vires*). 40

2. Το δικαίωμα ενοικίου δεν μπορεί να επιβληθεί, γιατί δεν συσχετίζεται με την παροχή καμιάς υπηρεσίας από το Συμβούλιο στην αιτήτρια.

5 3. Η αιτήτρια αμφισβητεί την εισπραξη ενοικίων.

Ο δικηγόρος του Συμβουλίου ισχυρίστηκε ότι η προσφυγή είναι απαράδεκτη ως εκπρόθεσμη.

10 Η παράγραφος 3 του Άρθρου 146 του Συντάγματος προβλέπει επιτακτική άκαμπτη προθεσμία 75 ημερών, μέσα στην οποία πρέπει να καταχωρίζεται η προσφυγή. Ο χρόνος υπολογίζεται από την ημερομηνία δημοσίευσης της πράξης, εάν υπάρχει δημοσίευση, ή από την ημέρα που ο πολίτης λαμβάνει γνώση.

15 Η ειδοποίηση του Συμβουλίου είναι χρονολογημένη 16 Νοεμβρίου, 1987, και λήφθηκε από την αιτήτρια στις 20 Νοεμβρίου, 1987. Η προσφυγή καταχωρίστηκε στις 30 Ιανουαρίου, 1988. Είναι καθαρό ότι η προσφυγή καταχωρίστηκε μέσα στην προθεσμία των 75 ημερών.

20 Διοικητική απόφαση η οποία στηρίζεται σε άκυρη νομοθεσία είναι ακυρωτέα - (βλ., μεταξύ άλλων, *Miltiades Christodoulou v. The Republic (Collector of Customs Nicosia)* 1 R.S.C.C. 1· *Savvas Spyrou and Others v. Republic (No. 2)* (1973) 3 C.L.R. 627· *Papaxenophontos and Others v. Republic* (1982) 3 C.L.R. 1037).

30 Το δικαίωμα ενοικίου επιβλήθηκε με βάση τον Κανονισμό 180(1) των Κανονισμών, όπως τροποποιήθηκε με τους περί Χωριών (Διοίκησης και Βελτίωσης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμούς Αμαθούνας 1987. Ο πιο πάνω Κανονισμός έχει:-

35 "180. - (1) Θα πληρώνεται κάθε χρόνο από τον ιδιοκτήτη οικήματος που βρίσκεται μέσα στην περιοχή Βελτιώσεως και το οποίο ενοικιάζεται ή παραχωρείται για μίσθωση, κατά τη διάρκεια του χρόνου ή μέρους του χρόνου, δικαίωμα το οποίο θα καθορίζεται από το Συμβούλιο, κατά τον υπό εξέταση χρόνο και το οποίο δε θα υπερβαίνει το 5% (πέντε τοις εκατόν) του ενοικίου που θα εισπραχθεί."

40 Οι Κανονισμοί εκδόθηκαν με την έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, με βάση το Άρθρο 24 του περί Χωριών (Διοίκησης και Βελτίωσης) Νόμου (Κεφ. 243, Αρ. 46/61, 58/62, 4/66, 31/69,

7/79, 49/79, 65/79, 7/80, 27/82, 42/83, 72/83, 38/84). Το Άρθρο 24(1)(β) και (2) του Νόμου προβλέπει:-

"24. (1) A Board may, from time to time, make bye-laws not inconsistent with the provisions of this or any other Law in force for the time being, for all or any of the following purposes, that is to say:-

5

(a)

10

(b) to enable or assist a Board to carry out any of the provisions of section 22 and to provide for the payment of any rates, fees, rents, tolls or charges in connection therewith;

.....

15

(2) No bye-law or revocation, amendment, alteration, variation of any bye-law shall have effect until the same has been approved by the Minister of Interior and published in the Gazette."

Είναι πρόδηλο από σύγκριση των πιο πάνω εδαφίων του Άρθρου 24 με τον Κανονισμό 180(1) ότι το Συμβούλιο ενήργησε μέσα στα όρια της νομοθετικής εξουσιοδότησης του και ακολούθησε τη διαδικασία που προβλέπεται στο Νόμο - έγκριση από τον Υπουργό και δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

20

25

Το Σύνταγμα προβλέπει στο Άρθρο 24 για την επιβολή φόρου, τέλους ή εισφοράς.

Ο "φόρος" έχει αναγκαστικό χαρακτήρα, είναι δημόσιο έσοδο, επιβάλλεται με την κυριαρχική εξουσία του Κράτους, είναι γενικό μέτρο για κάλυψη των δημοσίων οικονομικών αναγκών, ανεξάρτητα αν και σε ποιο μέτρο ωφελείται ο φορολογούμενος. Ο φόρος δεν αποτελεί αντάλλαγμα για ορισμένη ωφέλεια. Ο σκοπός και η δημοσιονομική αιτία για την οποία επιβάλλεται δεν έχει νομική σημασία.

30

35

{ "Τέλος", από την άλλη, επιβάλλεται μονομερώς στον πολίτη, αλλά είναι αντάλλαγμα δημοσίου δικαίου για ιδιαίτερη χρησιμοποίηση και υπηρεσία ή ωφέλεια του ιδιώτη. Το τέλος έχει σκοπό να καλύψει μερικά ή ολικά δαπάνη για κάποια υπηρεσία και τη δημιουργία των μέσων για παροχή της υπηρεσίας. Το τέλος πρέπει να είναι ανάλογο με το γενικό κόστος της παροχής και δεν πρέπει εύλογα να υπερβαίνει την αξία της. Το κόστος δεν εί-

40

ναί κατ' ανάγκη μόνον η τρέχουσα δαπάνη για την παροχή της υπηρεσίας ή ωφελήματος.

5 Με τα πιο πάνω κριτήρια ο νομικός χαρακτηρισμός του "δικαιώματος ενοικίου" είναι φόρος - (βλ. *Αριστείδης Παπάς ν. Συμβουλίου Βελτιώσεως Κακοπετριάς* (1989) 3(B) Α.Α.Δ. 322).

10 Το δικαίωμα ενοικίου στην παρούσα υπόθεση δεν είναι ανταποδοτικό τέλος και το Συμβούλιο δεν είχε καμιά υποχρέωση να προσφέρει οποιαδήποτε ειδική υπηρεσία στην αιτήτρια φορολογούμενη.

15 Το Συμβούλιο καθόρισε για το 1987 ποσοστό 5%. Το ενοίκιο για τα τρία αυτά οικήματα για το 1987 ήταν £7,284.-.

Η αιτήτρια στη γραπτή απαντητική αγόρευση του δικηγόρου της ισχυρίζεται ότι δεν υπάρχει κανένας προσδιορισμός από πού προέκυψαν τα ενοίκια, ούτε το ύψος τους.

20 Η αιτήτρια είναι ιδιοκτήτρια ενός δευτέρου ιδανικού μεριδίου οικημάτων, που βρίσκονται μέσα στην περιοχή του Συμβουλίου, γνωστά με τα ονόματα "ΚΕΝΤΡΟ ΛΑΔΑΣ" και "ΛΟΥΚΟΥΛΟΣ", που είναι εστιατόρια και κέντρα αναψυχής και "ΑΜΑΘΟΥΣ", που είναι εμπορικό κατάστημα και φρουταρία.

25 Στην ειδοποίηση ημερομηνίας 16 Νοεμβρίου, 1987, αναγράφεται μόνο φόρος επί ενοικίου £182.-. Στη γραπτή αγόρευση όμως γίνεται λεπτομερής αναφορά στα οικήματα και το ενοίκιο για το οποίο επιβλήθηκε η φορολογία. Το έγγραφο της 16ης Νοεμβρίου, 1987, είναι μόνο κοινοποίηση για την επιβολή της φορολογίας και κλήση πληρωμής. Δεν είναι αναγκαίο σ' αυτού του είδους τα έγγραφα να περιλαμβάνονται οι λεπτομέρειες στις οποίες αναφέρθηκε ο δικηγόρος της αιτήτριας.

35 Η αιτήτρια δεν πλήρωσε το φόρο ενοικίου που της επιβλήθηκε και έτσι, με βάση τη νομοθεσία, επιβαρύνεται με πρόσθετη επιβάρυνση 25%. Η επιβάρυνση αυτή δεν είναι ποινή στο νόημα του Άρθρου 12 του Συντάγματος. Είναι διοικητική ποινή για εξαναγκασμό προς συμμόρφωση για χάρη της λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών. Δεν είναι κολασμός αδικήματος. Οι φορολογικές πρόσθετες επιβαρύνσεις επιβάλλονται για την ακριβή τήρηση των φορολογικών νόμων.

Η πρόσθετη επιβάρυνση αναλύθηκε στην Πολιτική Έφεση Αρ.

6608 - *Meropi Michael Loizou v. Sewage Board of Nicosia* (1988) 1 C.L.R. 122. Το Δικαστήριο, αφού αναφέρθηκε στις υποθέσεις *Haris E. Georghallides v. Village Commission of Ay. Phyla and Another*, 4 R.S.C.C. 94, σελ. 97· *Kantara Shipping Limited v. Republic (Director of Inland Revenue)* (1971) 3 C.L.R. 176· *Istambouli Bros. v. Director Department of Customs and Excise* (1986) 1 C.L.R. 465, είτε στη σελ. 129:-

5

"The power of the Taxing Authority to impose additional charge in default of payment of a tax is well recognized. The tax payer normally is burdened not only with interests on his unpaid tax, but, also, additional charge. These additional charges, including interest, are the result of the failure of the citizen to perform his duties towards the State or a Corporation of Public Law - (see Kyriakopoulos, Greek Administrative Law, 4th Edition, Part C, p. 353).

10

15

A similar approach is to be found in Stassinopoulos Discourses on Public Finance Law, 3rd edition, 1966, p. 292."

20

Για τους πιο πάνω λόγους η προσφυγή απορρίπτεται.

Η αιτήτρια να πληρώσει £50.- έναντι των εξόδων του Συμβουλίου.

25

*Η προσφυγή απορρίπτεται με £50
έναντι εξόδων.*